

341

Besluit van 23 juni 1988, houdende regelen ter uitvoering van artikel 173 van de Mediawet

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op voordracht van Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken, van 11 maart 1988, nr. 88M002396; na overleg met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur;

Gelet op artikel 173 van de Mediawet (Stb. 1987, 249);

De Raad van State gehoord (advies van 19 mei 1988, nr. WO1.88.0146);

Gezien het nader rapport van Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken, van 21 juni 1988, nr. 88M002787; uitgebracht na overleg met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

a. studio's: de studio's met toebehoren die in eigendom zijn bij de binnenlandse omroepinstellingen en het Nederlands Omroepproductie Bedrijf N.V.;

b. andere hulpmiddelen: het geheel aan technische voorzieningen die zijn opgericht ten behoeve van omroep in buitengewone omstandigheden, alsmede de normale omroepvoorzieningen voorzover deze niet gerekend kunnen worden tot de onder a bedoelde studio's;

c. autoriteiten: Onze Ministers, commissarissen van de Koning en burgemeesters.

Paragraaf 2. De ter beschikkingstelling van binnenlandse omroepvoorzieningen

Artikel 2

1. Bij dreigend gevaar voor de openbare veiligheid of de volksgezondheid of in andere buitengewone omstandigheden staan Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken, zentijd en het gebruik van studio's, draadomroepinrichtingen en andere hulpmiddelen ter beschikking teneinde hem of door hem aan te wijzen autoriteiten, in staat te stellen door middel van deze voorzieningen voor het publiek bestemde dringende mededelingen te doen die noodzakelijk zijn in het algemeen belang.

2. In de in het eerste lid bedoelde omstandigheden kan Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken, opdracht geven de uitzending van een programma in zendtijd voor binnenlandse omroep onmiddellijk te onderbreken indien zulks dringend gewenst is.

3. Indien de uitzending van een programma in zendtijd voor binnenlandse omroep wordt onderbroken kan het Commissariaat voor de Media compenserende zendtijd toewijzen aan de door de onderbreking getroffen instelling, die zendtijd is toegewezen voor binnenlandse omroep.

Paragraaf 3. Uitvoeringsmaatregelen

Artikel 3

1. De onderbreking van een uitzending van een programma in zendtijd voor landelijke en regionale omroep en de uitzending van de betreffende mededelingen wordt zonodig bewerkstelligd door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie, nadat daartoe opdracht is ontvangen van Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken, of vanwege deze door de Hoofddirecteur van de Rijksvoorlichtingsdienst.

2. De onderbreking van een uitzending van een programma in zendtijd voor lokale omroep en de uitzending van de betreffende mededelingen wordt bewerkstelligd door de houder van een machtiging voor de aanleg, instandhouding en exploitatie van de omroepzender danwel door de beheerder van de draadomroepinrichting door middel van welke het programma wordt uitgezonden, in opdracht van Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken, of namens deze door de burgemeester van de betreffende gemeente.

Artikel 4

1. Ten einde het doen van mededelingen als bedoeld in dit besluit mogelijk te maken:

a. verlenen instellingen, bij wie studio's en andere hulpmiddelen in eigendom zijn en het bij hen werkzame personeel, zonodig, hun medewerking bij het gebruik van deze voorzieningen; en

b. treffen deze instellingen en de in artikel 3 bedoelde instellingen en personen de voor de desbetreffende werkzaamheden noodzakelijke organisatorische en personele maatregelen en wel op zodanige wijze dat de nodige voorzieningen ook buiten de normale uren van de uitzending van programma's kunnen functioneren.

2. De in het eerste lid genoemde organisaties en personen zijn gehouden de aanwijzingen, die verband houden met de uitvoering van het bepaalde in artikel 2, van of vanwege Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken, danwel van de door hem aangewezen autoriteiten, op te volgen.

Paragraaf 4. Slotbepaling

Artikel 5

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 9 augustus 1988, nr. 152

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 23 juni 1988

Beatrix

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,
R. F. M. Lubbers

Uitgegeven de *zesentwintigste* juli 1988

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

NOTA VAN TOELICHTING

Dit besluit strekt tot uitvoering van artikel 173 Mediawet. Op grond van die bepaling moeten bij algemene maatregel van bestuur, op voordracht van de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, regels worden gesteld op grond waarvan bij dreigend gevaar voor de openbare veiligheid of de volksgezondheid of in andere buitengewone omstandigheden zendtijd en het gebruik van studio's, draadomroepinrichtingen en andere hulpmiddelen ter beschikking worden gesteld aan de bij of krachtens die algemene maatregel van bestuur aangewezen autoriteiten. Dit besluit strekt tevens tot vervanging van de Beschikking van de Minister van Algemene Zaken van 12 december 1972, nr. 206188, die gebaseerd was op artikel 5, eerste lid, van de Omroepwet. Dit laatste artikel had eenzelfde strekking als artikel 173 Mediawet.

Indien de openbare veiligheid of de volksgezondheid gevaar lopen dan wel nood- of rampsituaties dreigen respectievelijk zich voordoen, is het noodzakelijk de bevolking zo snel mogelijk te informeren en de bevoegde autoriteiten in staat te stellen adequate maatregelen te treffen. Daartoe kan de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, beroep doen op een speciaal voor deze situaties ontworpen regime, dat mogelijk maakt dat zendtijd, studio's en andere hulpmiddelen voor dit doel in gebruik worden gegeven aan de bevoegde autoriteiten. Afhankelijk van de reikwijdte van de dreigende of reeds voltrokken calamiteit kunnen zowel ministers, commissarissen van de Koning als burgemeesters deze mogelijkheid benutten. Dit laat uiteraard onverlet dat de autoriteiten gebruik maken van de diensten van de omroepen indien deze de bereidheid tonen in hun zendtijd ruimte voor de mededelingen in te ruimen. De onderbreking van een uitzending en de uitzending van een mededeling geschiedt na opdracht van de Minister-President, Minister van Algemene Zaken. Het besluit voorziet erin dat de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, de bevoegdheid kan mandateren aan de Hoofddirecteur van de Rijksvoorlichtingsdienst. Daarmee wordt aangesloten op de bestaande situatie dat in het bijzonder deze functionaris feitelijk als intermediair fungeert.

Hoewel het hier ingrijpende maatregelen betreffen, is afgezien van een ingewikkelde regeling voorzien van allerlei op zich denkbare beperkingen. Voorop staat immers het belang dat met de regeling gediend wordt, t.w. het snel en adequaat informeren van de bevolking in noodsituaties. Een veelheid aan procedurevoorschriften zou dit belang in de praktijk kunnen frustreren. Bij het nemen van de noodzakelijke beslissingen zal de Minister-President zo veel mogelijk overleg plegen met de meest betrokken collega's. Het betreft dan met name de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, de Minister van Binnenlandse Zaken, de Minister van Verkeer en Waterstaat, de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu en de Minister van Defensie. Primair krijgen de commissarissen van de Koning en burgemeesters in bedoelde omstandigheden de beschikking over regionale – respectievelijk – lokale omroepvoorzieningen. Indien deze voorzieningen niet toereikend zijn kan van andere omroepvoorzieningen gebruik worden gemaakt.

De Rijksoverheid zal in eerste instantie gebruik dienen te maken van de landelijke omroepvoorzieningen. Het is denkbaar dat in geval van buitengewone omstandigheden als gevolg van militaire maatregelen een aantal zenders uit bedrijf worden genomen. Het gevolg is een aantal incomplete zendernetten. Om toch over een zendernet met landelijke bedekking te kunnen beschikken dient dan uit de restanten een nieuw zendernet te worden geformeerd.

In zeer dringende gevallen is het tevens mogelijk de uitzending van reguliere programma's van dat moment onmiddellijk te onderbreken. Van censuur op programma's kan evenwel op grond van dit besluit geen sprake zijn. De zendtijd, die ten gevolge van deze buitengewone omstandigheden kan worden gebruikt, staat volledig los van de «gewone» zendtijd en wordt er zo mogelijk dan ook niet op in mindering gebracht. Zodoende zijn de bevoegde autoriteiten in principe niet aan de normale zendingen gebonden en kan men daarbuiten ook «buitengewone mededelingen» verrichten, in opdracht van de Minister-President, Minister van Algemene Zaken.

In alle gevallen dient de normale zendtijdverdeling zo veel mogelijk gehandhaafd te worden. Indien dit niet mogelijk is en leidt tot een aanzienlijke beperking van de zendtijd van bepaalde omroepinstellingen kan het Commissariaat voor de Media zonodig en zo mogelijk compenserende zendtijd toewijzen.

Artikelsgewijs

Artikel 1, onder b

Onder voorzieningen die zijn opgericht ten behoeve van omroep in buitengewone omstandigheden worden o.a. verstaan de noodstudio's en de inspreekmogelijkheden van de commissarissen van de Koning en, voorzover aanwezig, de burgemeesters.

De inspreekmogelijkheden van de commissarissen van de Koning bevinden zich in de Provinciale Centra Civiele Verdediging. In diverse gemeenten kan deze soort faciliteit eveneens in de toekomst aanwezig zijn.

Artikel 2, eerste lid

Onder buitengewone omstandigheden moet in dit kader in eerste instantie worden gedacht aan nood- en rampsituaties in vredetijd en aan omstandigheden waarin gevaar voor de bevolking kan ontstaan als gevolg van internationale spanningen en de mogelijke escalatie daarvan tot een gewapend conflict. Het doen van mededelingen ten aanzien van deze laatste situaties is primair een taak voor de Rijksoverheid. Het doen van mededelingen door de commissarissen van de Koning ter uitvoering van de artikelen 48 en 52 van de Wet inzake Luchtverontreiniging is niet apart genoemd, omdat het doen van dergelijke mededelingen begrepen kan worden onder de reikwijdte van dit artikel. In dat geval is er sprake van een dreigend gevaar voor de volksgezondheid.

Artikel 3

De bedoelde opdrachten zullen in de regel telefonisch gegeven worden. Een verificatieprocedure zal onbevoegd gebruik moeten uitsluiten.

Artikel 4

De uitvoering van de uitzendingen en de onderbreking van de uitzending van programma's zal op landelijk en regionaal niveau door de PTT en, voorzover nodig, met medewerking van de NOZEMA en het Nederlands Omroepproductie Bedrijf tot stand gebracht kunnen worden.

Onderbreking van lokale programma's en uitzendingen van programma's via lokale zenders en/of draadomroepinrichtingen vallen buiten het directe bereik van deze instellingen. Zij zullen derhalve tot stand gebracht moeten worden door de lokale beheerders van deze voorzieningen. De opdracht hiertoe kan namens de Minister-President door de burgemeester gegeven worden. De burgemeesters kunnen hiertoe ook rechtstreeks contact opnemen met de Hoofddirecteur van de Rijks Voorlichtingsdienst. Dit biedt het voordeel dat adequaat op de

lokale mogelijkheden en situatie kan worden ingespeeld. Overigens zal in de praktijk veelal de medewerking van de betreffende omroepinstellingen ingeroepen worden. Aangenomen mag worden dat zij in dergelijke situaties bereid zijn vrijwillig zoveel mogelijk medewerking te verlenen om het doen van mededelingen mogelijk te maken. De gegroeide praktijk geeft geen aanleiding ten aanzien van hen danwel de hiervoor genoemde instellingen verdergaande verplichtingen of bestuursdwang te overwegen.

Uit de toetsing aan de hand van de beknopte vragenlijst ingevolge de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregel van bestuur is gebleken, dat deze algemene maatregel van bestuur uit dereguleringsoogpunt gezien geen bezwaren oproept.

De Minister-President, Minister van Algemene Zaken,
R. F. M. Lubbers